

સાવધાન ! તમે દેવદ્રવ્યના દેવાદાર તો નથી ને ? દુર્ગતિ ની હારમાળાથી બચવા, આટલું અવશ્ય વાંચીને સમજી લેશો.

સાકેતપુર નગરનો સાગર નામનો શ્રેષ્ઠી એક હજાર કાકણી (૩૧.) દેવદ્રવ્ય સંગ્રહી ઘોર દુષ્કર્મ બાંધ્યું આલોચના વિના મરી... જલ મનુષ્ય - મહામત્સ્યના ભવોમાં દુ-દુ મહિના ઘંટીમાં પીલાતાં મહાવેદના ભોગવી અનુક્રમે સાતે નારકીમાં બે-બે વાર ઉત્પન્ન થયા...

ત્યારબાદ સમયના અંતરે કે નીરંતર ...,

હજારભવ	કુતરાના	હજારભવ	સર્પના	હજારભવ	કૃમિના
હજારભવ	શૂકર (ભુંડ)ના	હજારભવ	વિંછીના	હજારભવ	પતંગિયાના
હજારભવ	એડક (બકરો)ના	હજારભવ	પૂઘીકાચના	હજારભવ	માખીના
હજારભવ	મૃગના	હજારભવ	અપ્કાચના	હજારભવ	ભમરાના
હજારભવ	અંબરના	હજારભવ	તેઉકાચના	હજારભવ	કાચબાના
હજારભવ	શિયાળના	હજારભવ	વાયુકાચના	હજારભવ	મગરના
હજારભવ	બીલાડોના	હજારભવ	વનસ્પતિકાચના	હજારભવ	પાડાના
હજારભવ	ઉંદરના	હજારભવ	શંખના	હજારભવ	ગધેડાના
હજારભવ	નોળિયોના	હજારભવ	છીપના	હજારભવ	ખચ્ચરના
હજારભવ	ગરોળીના	હજારભવ	માછલાના	હજારભવ	ઘોડાના
હજારભવ	ગોધાના	હજારભવ	કીડાના	હજારભવ	હાથીના કર્યા.

આ બધા જ ભવોમાં શસ્ત્રઘાત વિગેરેથી મહાવ્યથા ભોગવી મરે છે.

પછી તે જીવ - વસંતપુરમાં કોટ્યાધિપતિ વસુદત્તને ત્યાં ઉત્પન્ન થયો. ગર્ભમાં આવતાં જ સર્વ દ્રવ્યનો નાશ થયો. જન્મ થતાં જ પિતાનું મૃત્યુ થયું. પાંચ વર્ષે માતાનું મૃત્યુ થયું. તેથી લોકોએ તેમનું નામ નિષ્પુણ્યક પાડ્યું. બધી જગ્યાએ હડધુત થતો યુવાન થાય છે અને ભાગ્ય અજમાવવા પરદેશ જાય છે. દરિયાઈ માર્ગે એક લાકડાના સહારે મહા મહેનતે કિનારે આવ્યો અને જ્યાં જ્યાં ગયો ત્યાં સર્વત્ર કુતરાની જેમ હડધુત થયો.

એકવાર જંગલમાં ભટકતાં ભટકતાં જ્ઞાની ગુરુ મ. નો યોગ થયો. પોતે જીવનથી ત્રાસી ગયેલો તેથી ગુરુ ભગવંતને પૂછ્યા કરી. ગુરુ મહારાજે પૂર્વભવોનો સર્વ વૃત્તાંત કહ્યો. નિષ્પુણ્યકે ગુરુ ભગવંત પાસે પ્રાયશ્ચિત માંગ્યું, ગુરુભગવંતે કહ્યું. "અધિક દેવદ્રવ્યની ભરપાઈ - રક્ષણ અને વૃદ્ધિ કરવા દ્વારા આ દુષ્કર્મ નષ્ટ થાય છે".

ગુરુ ભગવંતની વાત સાંભળી નિષ્પુણ્યક ત્યાં જ નિયમ કરે છે. કે-

હજાર ગણું દેવદ્રવ્ય ન ભરાય ત્યાં સુધી એકજોડ વસ્ત્ર અને રોજના આહારથી વધુ થોડું પણ દ્રવ્ય પોતાની પાસે ન રાખવું.... ધીરે ધીરે દેવદ્રવ્ય ભરપાઈ કરી અનુભવી થયો. પછી સ્વદ્રવ્યથી વિશાળ જિનમંદિર કરાવી અખંડ જિનભક્તિ કરી તીર્થંકર નામકર્મ ઉપાર્જન કર્યું પછી દીક્ષા લઈ સંયમ આરાધના કરી અંતે કાળ કરી દેવ બની, મહાવિદેહમાં તીર્થંકર બની સિદ્ધિ પામ્યા.

દેવદ્રવ્ય એટલે શું ? તેમા ક્યા દ્રવ્યોનો સમાવેશ થાય ?

- ❖ પરમાત્માને સમર્પણ કરાયેલું દ્રવ્ય : દેવદ્રવ્ય.
- ❖ અષ્ટ પ્રકારી પૂજાના ચડાવાનું દ્રવ્ય : દેવદ્રવ્ય.
- ❖ પરમાત્માની રથયાત્રાના સાંભેલાનું દ્રવ્ય : દેવદ્રવ્ય.
- ❖ મહાપૂજા-મહારાંગી વગેરેના નિર્માલ્યનું દ્રવ્ય : દેવદ્રવ્ય.
- ❖ આરતીમાં મૂકેલું-આરતીના ચડાવાનું દ્રવ્ય : દેવદ્રવ્ય.
- ❖ ભંડારમાં નાંખેલું દ્રવ્ય : દેવદ્રવ્ય.
- ❖ અંજનશલાકા, પ્રતિષ્ઠાના ચડાવાનું દ્રવ્ય : દેવદ્રવ્ય.
- ❖ સંઘમાળ, ઉપધાનમાળનું દ્રવ્ય : દેવદ્રવ્ય.
- ❖ પર્યુષણ મહાપર્વમાં સ્વપ્નની ઉછામણીનું દ્રવ્ય : દેવદ્રવ્ય.
- ❖ પરમાત્મા પ્રત્યેની ભક્તિથી પ્રેરાઈને આપેલું દ્રવ્ય : દેવદ્રવ્ય.

દેવદ્રવ્ય નો ઉપયોગ જૂના દેરાસરોના જિર્ણોદ્ધાર અને નવા દેરાસરો અને મૂર્તિના નિર્માણ માટે કરી શકાય

દેવદ્રવ્યના મુયોગ્ય આજ્ઞા મુજબના વહીવટના લાભો

- ❖ ધંધામાં બંધાયેલા પાપોને ધોવાનો અવસર.
- ❖ બુદ્ધિ-પ્રજ્ઞા-આવડત નો સદ્ઉપયોગ.
- ❖ સંઘના સભ્યો, દાતાઓની વિશ્વાસનીયતા.
- ❖ વિદ્ય-વિદ્ય ગુરુભગવંતો નો પરિચય.
- ❖ અનેક સંઘો-તીર્થોની મુલાકાત દર્શન પૂજનનો લાભ.
- ❖ અનંત કર્મ નિર્જરા દ્વારા આત્મવિશુદ્ધિ.
- ❖ તીર્થંકરનામ કર્મના બંધદ્વારા આત્મપુષ્ટિ.
- ❖ પ્રભાવના-રક્ષા-આરાધના ના પ્રસંગે જવાબદાર તરીકે યોગ-દાન નો અવસર.
- ❖ દ્રવ્યોના મુયોગ્ય દાનની ભાવના પેદા કરાવાનો લાભ.
- ❖ સદ્ગતિ અને મુક્તિ સુનિશ્ચિત.

દેવદ્રવ્યના મરજી મુજબ વહીવટના ગેરલાભો

- ❖ પરમાત્માની આજ્ઞાનો ભંગ
- ❖ વિરાધના-મિથ્યાત્વ આદિ દોષો લાગે.
- ❖ ખોટી પરંપરાઓ ઉભી થાય. ❖ સંઘનો અને દાતાનો વિશ્વાસઘાત.
- ❖ દાનની ગંગા સુકવવાનું પાપ.
- ❖ લોકમાં નિંદા થાય, પ્રતિષ્ઠા-મોભો હણાય.
- ❖ રાજકીય કાર્યવાહીમાં શાસન અપભ્રાજના.
- ❖ પૂણ્ય ટોળાઈ જાય. ❖ આત્મવિકાસ ખોરવાય.
- ❖ સીદાતા ક્ષેત્રો વધુ સીદાય.
- ❖ પરલોકમાં જૈન ધર્મ ન મલે.
- ❖ દુર્ગતિ અને સંસાર પરિભ્રમણ સુનિશ્ચિત.

જૈન શાસનની સ્થાવરમૂર્તી જેવા દેવદ્રવ્યનું ભક્ષણ અથવા તેની ઉપેક્ષા જાણતા કે અજાણતા પણ થાય તો તેના દારૂણ પરિણામ આ ભવમાં - પરભવમાં ભોગવવા પડે છે.

સંઘના આરાધક-દાતાઓને

જિનભક્તિ સંબંધી કે સ્વપ્નની ઉછામણી કે રથયાત્રાના ચડાવા આદિના રૂપિયા ભરવાના બાકી તો નથી ને ? જો બાકી હોય તો સમયસર ભરી દેવા.

શાસ્ત્રો કહે છે.

સંઘના દ્રવ્યનો વહીવટ કરનારને ...

કદાચ ધંધાની ઉધરાણીમાં કરેલી ટીલાશ એ બહુ લાંબુ નુકશાન નહીં કરે, જ્યારે ધર્મદ્રવ્યની ઉધરાણીમાં કરેલી ટીલાશ આપત્તિની પરંપરા સર્જે છે.

(શ્રીસંઘમાળ્ય દ્રવ્યસંપાતિકા, ધર્મસંગ્રહ, અલ્પવિદિ આદિ ગ્રંથોના સમાધારે...)

કર્મસત્તાને તમારું એડ્રેસ ગોતવામાં વાર નહીં લાગે !

सावधान ! आप देवद्रव्य के कर्जदार तो नहीं हैं, ना.. ?? दुर्गती की हारमालाओंसे बचने के लिए इतना अवश्य पढ़कर समझ लीजिए !

साकेतपुर नामके एक नगरमें एक भेदिने एक हजार कांकणी (रुपये) देवद्रव्य का बकाया कर्जा (राशी) नहीं भरकर घोर दुष्कर्म बांधा और बिना आलोचना किए मृत्यु के शरणमें जाकर जल मनुष्य - महामत्स्यके भवोमें ६-६ महिना घंटीमें पिसाते हुए महावेदना भोगकर अनुक्रमसे सातवीं नारकीमें दो-दो बार उत्पन्न हुआ.....

उसके बाद समय के अंतर से या निरंतर.....

हजार भव	कुत्ते के	हजार भव	बिल्ली के	हजार भव	बिछु के	हजार भव	शेख के	हजार भव	मछली के
हजार भव	सुवर के	हजार भव	चूहे के	हजार भव	पृथ्वीकाय के	हजार भव	छीप के	हजार भव	भँवरे के
हजार भव	बकरी के	हजार भव	नेउर के	हजार भव	अपकाय के	हजार भव	मछी के	हजार भव	कसुए के
हजार भव	मृग के	हजार भव	चिपकली के	हजार भव	तेउकाय के	हजार भव	कीड़े के	हजार भव	मगर के
हजार भव	अबर के	हजार भव	गधे के	हजार भव	वायुकाय के	हजार भव	कृमि के	हजार भव	पाडे के
हजार भव	शियाल के	हजार भव	सर्प के	हजार भव	वनस्पतिकाय के	हजार भव	पतंगिये के	हजार भव	गधे के
हजार भव		खच्चर के		हजार भव		घोडे के		हाथी के कीए ।	

यह सभी भवोमें शस्त्रघात से महाव्यथा भोगकर मृत्यु पाता है ।

ऐसे हजारो भवो के पश्चात वह जीव वसंतपुर नगरमें कोट्याधिपति वसुदत्तके घर उत्पन्न हुआ और गर्भमें आते ही सर्व द्रव्यों का नाश हुआ । जन्म होते ही पिताकी मृत्यु हुई । पांच साल के पश्चात माता की भी मृत्यु हुई, जिससे गाँव के लोगों ने उसका नाम निष्पुण्यक रखा । सभी जगहोंसे तिरस्कृत होता हुआ वह युवान हुआ और भाग्यकी अजमाईश के लिए परदेशगमन किया । बिच समंदर जहाज दुबने के पश्चात निष्पुण्यक लकड़े के सहारे किनारे पर आया और जहां भी गया वहां कुत्ते की तरह हडधुत हुआ ।

एक बार जंगलमें भटकते - भटकते महाज्ञानी गुरुमहाराज का योग हुआ । जिन्हें अपना दुःखित जिवन वृतांत कहा । ज्ञानी गुरुमहत्माने ज्ञानसे उसके पूर्वभवोंको देखा और सारी बातें बताई । देवद्रव्यकी बकाई राशी नहीं अदा करनेका यह फल है यह समझने के पश्चात निष्पुण्यक ने गुरु महाराज से देवद्रव्य के भक्षण का प्रायश्चित्त मांगा । गुरुभगवंत ने अधिक देवद्रव्यकी भरपाई - रक्षण और वृद्धि इत्यादी के द्वारा दुष्कर्म नाश होने का समजाया,

तभी निष्पुण्यक नियम करता है की....

एक हजारगुनी देवद्रव्यकी बकाया राशी जब तक जमा न करवाउं तब तक एक जोड़ वस्त्र और रोजके आहार से ज्यादा कुछभी द्रव्य अपने पास नहीं रखुंगा । धीरे धीरे सभी बकाया देवद्रव्यकी राशी भरपाई करके अनुणी हुआ और अपने स्वद्रव्यसे भव्य जिनालय बनवाकर अखंड जिनभक्ति करते - करते तीर्थंकर नामकर्म की उपाजना करके दिक्षा लेकर संयम की अपुर्व आराधना करते हुए देवलोक में उत्पन्न हुआ और उसके पश्चात महाविदेह क्षेत्रमें तीर्थंकर बनकर सिद्ध गति प्राप्त की ।

देवद्रव्य कि बकाया राशी भरनी बाकी है तो आप भी देवद्रव्य के भक्षक बन सकते है । जिनालय में जलते दिये के प्रकाश में अपना पत्र पढ़नेवाले को तिर्यंच का भव लेना पडा, उसी तरह देवद्रव्य के वहीवट के द्वारा डायरेक्ट या ईन्डायरेक्ट तरीकेसे व्यक्तिगत लाभ लिया गया या उसका उपयोग शास्त्रोनुसार नहीं किया गया या देवद्रव्य की बकाया राशी वसुलात और उपयोग में उपेक्षा हुई तो दुर्गती की परंपरा सुनिश्चित है ।

देवद्रव्य क्या है ? उसमें कोनसे द्रव्यो का समावेश होता है ?

- ❖ परमात्माको समर्पण किया हुआ द्रव्य : देवद्रव्य
- ❖ अष्टप्रकारी जिनपूजा के चडावें/बोली का द्रव्य : देवद्रव्य
- ❖ परमात्माकी रथयात्रा के सभी चडावें/बोली का द्रव्य : देवद्रव्य
- ❖ महापूजा - महाआंगी इत्यादी सभी के निर्माल्यका द्रव्य : देवद्रव्य
- ❖ आरतीमें रखा हुआ और आरती के चडावें/बोली का द्रव्य : देवद्रव्य
- ❖ भंडारमें रखा हुआ द्रव्य : देवद्रव्य
- ❖ अंजनशलाका, प्रतिष्ठा के चडावे का द्रव्य : देवद्रव्य
- ❖ संघमाल, उपधानकी मालाका द्रव्य : देवद्रव्य
- ❖ पर्युषणा महापर्वके स्वप्नके चडावे का द्रव्य : देवद्रव्य
- ❖ परमात्माकी भक्ति से दिया हुआ द्रव्य : देवद्रव्य

देवद्रव्यका उपयोग पुराने जिनमंदिरोका जिर्णोद्धार और नये जिनमंदिर/जिनबिंबके निर्माण आदि के अलावा करने से देवद्रव्य नाश/भक्षण का भयंकर दोष लग सकता है ।

देवद्रव्यके सुयोग्य आज्ञा अनुसार वहीवटके लाभ

- धंधेमें बांधे हुए पापो को धोने का अवसर
- बुद्धि-प्रज्ञा और जानकारीका सदुपयोग
- अनेक गुरुभगवंतो का परिचय
- अनेक संघो - तीर्थोंकी मुलाकात - दर्शन का लाभ
- तीर्थंकर नामकर्म बंध द्वारा आत्मशुद्धि
- प्रभावना-रक्षा-आराधना के प्रसंगमें जवाबदारी पूर्वक का योगदान
- द्रव्यो के सुयोग्य दान की भावना उत्पन्न करने का लाभ
- सद्गति और मुक्ति सुनिश्चित

देवद्रव्यकी अपनी मरजी अनुसार वहीवटके गेरलाभ

- परमात्माकी आज्ञा का भंग
- विराधना - मिथ्यात्व आदि के महादोष
- जुठी परंपरा चालु होती है
- लोकमें निंदा, प्रतिष्ठा खंडित होना
- राजकीय कार्यवाहीमें नुकशान होना
- पुण्यकी समाप्ती
- आत्मविकास अटकजाना
- सीदाते हुऐ क्षेत्र ज्यादा सीदाए
- भवांतरमें जैन धर्मकी प्राप्ति दुर्लभ होना
- दुर्गति एवं संसार परिभ्रमण सुनिश्चित
- संघका और दाताका विश्वासघात

जैन शासन की स्थावमुदी जैसे देवद्रव्यका भक्षण या उपेक्षा जानबुझकर या अनजानेसे भी हो तो भयंकर परिणाम इसी धर्म तथा परभ्रममें अवश्य भुगतने पडते है ।

संघके आराधक - दाताओंको नम्र अपील....

जिनभक्ति संबंधी, स्वप्नकी उद्यामणी या रथयात्रा इत्यादीके चडावे की बकाया राशी बाकी तो नहीं है ना...?? अगर बाकी है तो जल्द से जल्द भर दिजिए ।

शास्त्रों कहते है की

कर्मसत्ता को आपका एड्रेस ढुंढनेमें जराभी देर नहीं लगेगी....।

श्री संघके द्रव्य के वहीवटकर्ताओंको नम्र अपील....

अपने धंधेकी बकाया राशी की वसुलात में विलंब ज्यादा नुकशान नहीं करेगा... जबकी धर्मद्रव्यकी बकाया राशी की वसुलातमें विलंब आपत्तिकी परंपरा सर्जती है..

(श्री संघमान्य द्रव्यसमालिख, धर्मसंरक्ष, भाद्वीति इत्यादी संघके आचारसे....)